

Egy új gyufahuzal-gyalugép.

A gyufagyártás annyiból érdekli az erdészt és erdőbirtokost is, mennyiben a gyufának egyik főalkrészére, t. i. a fára, az erdő szolgáltatja a nyers anyagot. A fahuzalnak gyártása pedig (miként már lapunk ez évi II. füzetében, 78. lapon közlők) az Osztrák birodalom némely vidékein jelentékeny kiterjedésben gyakoroltatik, s ekép az erdők jövedelmezésére is bizonyára befolyással bír.

Ez okból olvasóinkat is fogja azon közlés érdekelhetni, miszerint bizonyos Wrana nevű osztrák polgárnak sok áldozat és fáradság után sikerült, egy oly új gyufahuzal-gyalugépet szerkeszteni, mely czélszerűségére nézve minden ezen szakban eddigelé alkalmazott gépet fölülmul, és melyre a feltaláló már kizárólagos szabadalmat is nyert, sőt ráadásul a nagy ezüst érempénzzel is tüntetett ki.

Ezen új gyalugépen 10—48" hosszú fahuzalok nagy tömegekben állíttatnak elő és pedig oly formán, hogy a fa erre legkevésbé sem készíttetik elő s akkor is használható, midőn görbe és tekereses.

A gép ugyanis akkép van szerkesztve, hogy véle a fának növése, valamint az évgyűrűk irányában lehet gyalulni és minden ágacsát meg göresöt kikerülni. A gépnek ezen tulajdonságában rejlik a már 45 év óta czélbavett, de csak most sikerült javítás.

Ezen gyalugép — a róla közlött tudósítás szerint — egyszerűen van szerkesztve s ugyanazért a romlásnak vagy sérülésnek is keveset van kitéve; az elkoptatás pedig oly csekély, hogy 30—40 évig ép-ségben használható. Javára szól az is, hogy kevés tért foglal el és csak $\frac{1}{4}$ lóerőt igényel; különben kézzel, gőz- vagy vízi-erővel hozható mozgásba. Munkaképessége a feldolgozandó fának minősége és hosszasága szerint változik: egy első perc alatt 50—60 fordulást tesz 4—10 fahuzallal egyszerre.

Tapasztalás szerint egy gyaluló, jó minőségű fából, 10 órai munkaidő alatt 25—40 korongot, vagyis 600,000—1.000,000 darabot készít, minthogy minden korongban 25,000 darab 2" hosszú gyufa van. Egy öl fa ad 200 korongot, melyek összes súlya 8—9 mázsát tesz. Bécsben egy korong ára 24 o. é. kr. s így egy b. öl fenyűfa 48 forintig értékesíthető.

Az iparosokra nézve — írja a bécsi „Ill. Land. u. forst. Ztng“, melyből jelen közlést kölcsönöztünk — ezen találmány nagy és hálaldatos mezőt fog nyitni. A gyufagyártásnak ugyanis jövőre még nagyobb kiterjedése leend, mint minőnek már a jelenleg örvend. —

Léteznek ugyan most is a birodalomban gyufagyárak, melyeknek készítményei a külföldre, sőt tengeren tulra is szállítatnak; de a birodalombeli ezen iparág még távolról sem hasonlítható az e nem-beli angol vagy francia vállalatokhoz. Angol- és Franciaországban egyes társulatok alakultak, melyek 500,000—1.000,000 frtnyi üzlet-tőkével dolgoznak s a gyufagyártást nagyszerű mértékben gyakorolják. És pedig nem kedvező kilátás nélkül, amennyiben számításaikat a következő tényekre alapítják:

1) Be van bizonyítva, hogy a gyufagyártás — háboru vagy béke idején, nyári vagy téli szakban — egyaránt és mindig erélyesen üzethetik;

2) hogy a gyártás ezen cikkének semmi más gyártmány nem tétethetik eléje, mely oly nagy tömegben ma előállítva, holnap már elégtetnék.

3) Hogy ezen árucikk a világ minden részében, minden időben biztos és növekedő eladhatásra számíthat: azt már onnan szabad következtetni, minthogy hivatalos kimutatások szerint 1847-ben a birodalombéli kivitel ezen cikkből 216 b. mázsát tett, 1863-ban pedig már 58,670 vám-mázsára emelkedett.

4) Minthogy pedig mai napig ezen cikket még alig ismeri a föld lakóinak egy ötöd része; tehát fölvehető, miszerint évenként 500—800 ezer vám-mázsányi gyufaáru (30—40 millió forintnyi értékkel) is alig lenne elégséges a tengerentuli szükséglet fedezésére.

Makk mint takarmány.

Többektől hallottam — írja egy gazda*) — hogy a makkali takarmányozás rossz hatást gyakorol a marhák egészségére. Hogy e tárgyban a valóról saját tapasztalás útján győződjem meg: 4 darab félig vemhes hizó tehenet, melyek a mészárosnak szánva voltak, a többiektől külön állítottam, és nekik rendes takarmányuk mellett még annyi makkot adtam, mennyit csak szívesen megettek. Eleinte a makkot olajpogácsa-zuzón aprítottam fel, de később azt láttam, hogy természetes állapotban is szívesen ették a makkot és teljesen meg is emésztették. Az állatok a legjobb épségben maradtak és 8 hét múlva a mészárosnak eladathattak.

Megkísértettem a makkot birkáimnál is és adtam mindnyájá-

*) „Illustrirte Zeitung für Land und Forstwirthe.“ 1866. Nro 28.

nak — köztük 150 vemhes anyának — január 1-től közönséges takarmányuk mellé 1 font makkot fejenkint. Legkisebb rosz hatását sem tapasztaltam a makktakarmánynak. Négy anyabirka] elvételt ugyan, de ezt nem a makknak tulajdonítom.

A meddő birkák egész télen át csak szalmát és makkot kaptak, és némi legelőre jártak, e mellett pedig ép s egészségesek maradtak.

Egészben véve 560 mázsa makkot takarmányoztam fel s azt találtam, hogy ezáltal 400 mázsa szénát takaríthattam meg; mellékesen pedig még 4 sertést is hizlaltam fel.

A makk eltartásánál hibát követtem el. Ha még egyszer lesz alkalmam ennyi makkot takarmányozhatni, akkor azt, miután kissé felszikkadt, novembertől kezdve 3—4" magas rétegekben lomb alatt szabadban fogom tartogatni, hogy kissé csirázzon.

Fagy és nedvesség a lombbali betakarás mellett mitsem árt a takarmánymakknak; csak arra kell ügyelni, hogy csiráztatás után mielőbb felhasználtsék, még mielőtt a levélesira kifejlődnek.

Hazai erdészetünk képviselve a párisi világtárlaton.

Nem tartjuk érdektelennek közölni azon tárgyakat, melyek hazánk erdészetét e kiváló nevezetességgel bíró világtárlaton képviselik.

Magyarországból a 41-dik osztályba küldöttek: Aczél Péter Aradról dongát; Adrián János Tatáról kulacsot; Dopsy Vilmos Rimaszombatról gubacsot; gróf Eszterházy Miklós Tatáról dongát és esztergafát; Kánitz Adolf és Mór Pestről hamuzsirt; Kampner és Adler Pestről dongafát; Köehlin E. Pestről hamuzsirt és borókabogyót; Kohn és fiai Aradról dongát; Plank Károly Pószonyból hordókat; Ráczy György Debreezenből gubacsot; Roszmanit Balkó és társa Aradról hangfát, fodros kőrifát, lángos jávort, szélvénylapot és fodros diófát; gróf Stubenberg József Székelyhidről dongát, Walser és fia két hordót ászkokkal; gróf Zay Zai-Ugroczról tölgykérget; a lugosi királyi államerdészeti igazgatóság kocsános tölgyfát.

A 42-dik osztályba: Kind József taplót és abból készült tárgyakat; Krechlin E. Pestről boróka-bogyót; Demiáni Gyula és Genersich Kézsmárkról áfonyát.

A 48-dik osztályba a szigeti kir. államerdészeti igazgató-